

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

334. Expeduntur exempla Christianorum Principum à P. Rabardeo
adducta, & eorum leges. Ex p.7. tr. 1. res. 19. aliàs 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

tionem Principum in omnibus delictis, etiam atrocioribus, nisi privilegium Principes habeant à Summis Pontificibus, reuera concessum, & non reuocatum, iudicandi aliqua Clericorum delicta; & licet in Sacris Canonibus cum certis circumstantiis inueniantur aliqua delicta exceptuata, in quibus Clerici amittunt Privilegium, fori, non rectè ex hoc infert Rabardeus, Principes habere iurisdictionem in Clericis, quoad aliqua delicta; Nam vt rectè obseruat Scot. in 4. dist. 13. qu. 2. Bastidia in *Ansid. contra Paulum Venerum*, part. 2. num. 66. Gregorius Seruanius in *defens. immunit. Eccles. propos. 1. fol. 22.* & alij: In dictis casibus Iudices Ecclesiastici sunt illi, qui exercent iurisdictionem in Clericos & sententiam ferunt: Iudices verò Laici sunt tantum executores pœnæ: Ergo, &c. Et dato quòd in dictis casibus Laici Clericos iudicarent, hoc efficiunt ex potestate Pontificis eis concessa, & tanquam Iudices Delegati; vt docet Greterus *contra Theologos Venetos lib. 2. consid. 13.* Thomas Vallascus in *Allegat. var. tom. 1. Alleg. 15. num. 29.* Decianus, *tom. 1. lib. 4. c. 9. n. 66.* Stephanus Barberius in *confutat. contra M. Fulgentium*, part. 4. n. 71. & 72. Theologi Religionis Seruitarum, *contra Paulum Venerum*, cap. 8. Ergo.

5. Malè igitur ex his omnibus apparet Rabardeum in *circa sect. 2. num. 4.* aliquas distinctiones addidisse inter delicta Clericorum, & aliqua posse à Iudicibus Laicis iudicari, alia non; Nam vt supra obseruatum est Clerici in omnibus delictis gaudent Privilegio Pontificio eis concessio. Fatetur quidem Iustinianum *Nouella 83.* cum Rabardeo, quoad delicta Clericorum distinctione vsum esse: nam quando crimina Ecclesiastica sunt, vt error in fide, sacrilegia & similia: Tunc, ait, Clericum non posse nisi ad forum Ecclesiasticum deferri; Quando verò crimina Ciuilia sunt, de his statuit iudicium, etiam in personis Clericorum ad seculares Iudices pertinere; id tamen procedere denotat, si prius ab Episcopo Sacerdotali Dignitate spoliatus sit, & *ibid.* supponit Glossa sententiam condemnatoriam Episcopi procedere debere; fatetur tamen absolutoriam sententiam à Iudice seculari proferri posse. Postea verò idem Iustinianus in *auth. de Sanctissimis Episcopis*, cap. 2. hoc limitauit, fecitque hæc crimina Clericorum mixti fori, vt locus esset præuentioni, & antea statutum fuerat ab Imperatore Valente, in l. 23. *de Episcopis, & Clericis in Codice Theodosiano.*

6. Sed hæc omnes leges, non solum reuocantur sunt per Constitutionem Friderici, vt in *dist. Authentica statuimus*, aduertit Glossa, sed etiam per alia multa Decreta Canonica, imò principio fuerunt inualida, quasi contra ius Diuinum, & ius Canonicum, & etiam contra antiquorum Imperatorum concessiones, vt constat ex Constantino, in l. 7. *Cod. de Episcopis, & Clericis.* Vnde Ascarius Torrius in *Apolog. pro libert. Eccles. ad Gallo-francum*, fol. 40. acriter inuehitur in dictam Iustiniani Nouellam, quam P. Rabardeus adducit, & illam esse nullam, & inualidam signanter obseruat, & docet ex Societate Layman, *lib. 4. tr. 9. cap. 3. num. 2.*

RESOL. CCCXXXIV.

Expenduntur exempla Christianorum Principum à P. Rabardeo adducta, & eorum leges? Ex part. 7. tr. 1. Ref. 19. aliàs 17.

§. 1. Ad alia verò exempla Imperatorum, quæ Rabardeus fol. 38. & seq. refert, vt demonstraret illos iurisdictionem exercuisse in personas Ecclesi-

sticas? Respondeo, supponendo cum Suarez, *lib. 4. cap. 11. num. 17.* Episcopos, tempore Constantini, & aliorum Imperatorum, aliquando elegisse ipsos voluntariè in Iudices Arbitros, quia tunc non erat eis prohibitum, & ita intelligenda sunt verba illa Constantini, quæ refert Eusebius in *eius vita*, lib. 2. c. 66. Méque, & communem vestra mutua dissensionis Arbitrum, tanquam pacis moderatorem, non sine causa adhibeo. Quæ verba superioritatem minimè inducunt, vt rectè obseruat Iulius Ruffus, in *Respons. ad M. A. Capellum*, cap. 20. Sed Imperator efficiebat ipsis Episcopis consentientibus. Et idè idem Suarez *vbi supra*, ca. 14. num. 21. notat aliquando Imperatores Prælatos iudicasse ipsis petentibus, & consentientibus, vt dissidia inter illos orta facilius componerentur.

2. Ad factum verò Constantini adductum à Rabardeo fol. 38. & 39. circa Cecilianum, minimè approbandum esse censeo; Quia omnia ab eo gesta fuerunt tanquam à Iudice incompetente; & miror P. Rabardeum adducere auctoritatem D. Augustini; vnde non deseram hinc apponere verbi Iulij Roffi, in *Respons. ad M. A. Capellum*, c. 131. vbi sic ait: [Santo Agostino non approua il giudicio di Constantino nella causa de Ceciliano, come fatto da Giudice competente, ma come contenente sentenza giusta, e conforme à quello, che richiedena la ragione; e rinfaccia à Donatisti, che hauendo essi eletto per Giudice l'Imperatore, da lui erano stati condannati.] Ita ille. Cui adde Cardinalem Bellarminum *contra duos libellos Pauli Seruati*, fol. 24. & ante illum Paulum Donatum, in *traç. de modo eligendi Ministros Ecclesie*, cap. 6. Vnde Cardinalis Baronius, tom. 3. anno 313. asseruit Constantinum inuitum Iudices contra Cecilianum dedisse, & cum ipse adhuc in fide rudis esset Iudiciorum Ecclesiasticorum ordinem ignorasse. Hinc piissimus Imperator teste Augustino *Epist. 162.* à SS. Episcopis veniam petere voluit, quod in Cecilianus causa se interposuerit ex Donatistarum importunis precibus. Videat modo P. Rabardeus si hoc factum Constantini adducere debebat.

3. Ad exempla verò Theodosij, que asfert P. Rabardeus, respondeo: Ea omnia Theodosium fecisse vel de facto, vel ex autoritate Celestini Papæ, idè Iulius Roffus, *vbi supra*, c. 21. sic ait. [Se Theodosio, e Valentiniano, nel Concilio Ephesino, nelle loro lettere mostrano più autorità di quella che loro conuega, d'è usurpatione, de facto, come en alcune altre cose fecero, d'ne haueano il Consenso di Celestino Papa.] Ita ille. Et quidem, P. Rabardeus, poterat non adducere exempla Theodosij Iunioris per ea quæ adducit ex sua Societate Greterus *contra Theologos Venetos lib. 2. consid. 5.* & etiam optimè obseruat And. Duallius, de Romano Pontifice, *par. 3. quest. 2.* dictus Imperator, in Concilio Ephesino 2. in plerisque deliquit contra Summi Pontificis voluntatem, & contra rectam rationem. Et factum Nestotij à P. Rabardeo adductum, bilem quidem mouet; nam antequam in exilium Theodosius illum mitteret, iam prius à Concilio depositum, & damnatum fuisse certum est, vt in ipsis Actis Concilij habetur, & patet ex Socrate in *Hist. Eccles. lib. 7. cap. 33.* & ex Theodoro in *Epist. 1. ad Sporandum.* Vnde nouissimè Ioannes Horatii Scoglius, in *Hist. Eccles. lib. 5. art. 43.* asserit, Theodosium Imperatorem animaduertendo in Nestorium Decreta Concilij Ephesini executioni demandasse. Adde quòd malè Pater Rabardeus ex facto aliquo particulari Imperatorum infert Ecclesiasticos fuisse illis subiectos; & miror quod etiam pro se non adduxerit factum Iustiniani, qui, vt narrat Liberatus in *Breuiario*, cap. 23. iudicauit Paulum Episcopum Alexandrinum

xandrinum de crimine homicidij coram ipso accusatum; poterat etiam adducere plura alia exempla, de quibus conqueritur Nicolaus Lin Episcopus. 2. ad Michaelem Imperatorem, ut haberet tom. 3. Conciliorum. Igitur omnia exempla superius à P. Rabardeo adducta, & alia similia, quae adduci possunt, dicendum est processisse. S. Pontificibus consentientibus, ut optime observat Jacobus Gretserus, in consuet. contra Theologos Venetos lib. 2. confid. 8. confid. 13. confid. 5. omnino videndus. Vel dicendum est cum Suarez, lib. 4. cap. 30. num. 115. & Bouio, in Responsa ad Paulum Seruitam, p. 4. ad 8. argum. narrari aliqua facta Imperatorum contra immunitatem Ecclesiasticam, non tamen ostendi iure esse facta, non igitur in illis debebat P. Rabardeo se fundare.

4. Ad leges verò Imperatorias, quas refert, & in quibus fundat suam opinionem P. Rabardeo, n. 2. fol. 18. ex Codice, & Nouellis Iustiniani, & n. 6. fol. 30. ex Theodosiano, & aliis adversus Clericos multa statutis. Respondeo cum Valboa de Magrouejo in Lektion. Salmaticens. tom. 2. ad cap. 1. de Iudiciis, n. 45. Iustiniani leges, nullius esse momenti, cum nullam habuerit potestatem condendi leges ad iurisdictionem Ecclesiasticam pertinentes: Imò Iustinianus nondum satis perspectam habuit vim, & originem Ecclesiasticæ libertatis, & idèd multa circa illam per errorem, & sine legitima potestate disposuit. Vnde Dominicus Anfosius, de Sacrar. Reliquiar. cultu. S. 2. n. 41. sic ait. Non immeritò dixit extra dentes Iulius Clarus, in §. Emphyteusis, q. 28. n. 6. ab omnibus Doctoribus, nemine discrepante, concludi; quibus, & ipse ad stipulatur totus titulus Codicis de Sac. Eccl. & de Episc. & Cler. vbi Iustinianus disponit circa personas, & res Ecclesiasticas esse nullas, tanquam ab Imperatore nullam in his potestatem habente. Ita ille. Cui adde Iulium Rossium, in resp. ad M. A. Capellum, p. 2. cap. 38. Moditium in §. Lex est, dub. 22. n. 2. Adamum Tannerum in Apol. de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 13. Bellarmin. in tract. de potest. Pontificis, contra Barlaam, cap. 34. Servant. in defens. immunit. Eccles. propof. 1. fol. 18. Gratian. in discept. forens. tom. 1. c. 164. n. 12. Gretserum, contra Theol. Venetos, lib. 2. confid. 13. Fagnan. de iust. cens. Pauli V. part. 4. fol. 16. & Beltran. de Guevara, in propugn. liber. Eccles. Affer. 1. §. 7. n. 24. docentes, quòd si quæ leges à Iustiniano, & aliis Imperatoribus editæ sunt, quæ libertati Ecclesiasticæ præiudicant, fuisse, & esse nullius valoris, & processisse de facto in iniuriam Ecclesiæ.

5. Dicendum est igitur, quòd non valet dicere Imperatores leges condiderunt de rebus & personis Ecclesiasticis: Ergo, &c. Nam respondeo negando consequentiam. Et idèd quòd leges ff. & Cod. & Auth. non possint expressè arcere Ecclesias, & Ecclesiasticas personas, & eorum Ministros, cum Imperator super illis ius statuendi non habeat, nisi Papa eas approbaverit, firmat Cabed, in consuet. stat. Perusina, sub n. 3. vers. ratio, quia lege de cens. Ioan. Andr. in c. non minus vbi Abb. sub n. 18. vers. Vnde apertissime, de immunit. Eccles. Archid. in cap. Quo iure, num. 18. dist. 8. & idem Abb. in cap. Ecclesia Sancta Maria, num. 14. & 15. vbi Felin. sub num. 40. versio. recipit autem prædicta, & ibi Anton. de Burg. n. 194. cum seq. de consuet. Bero. in consuet. Consultatio hac, n. 22. vol. 1.

6. Quinimò etiam leges, vel statuta expressè super personis, & Bonis Ecclesiasticis facta à Principibus Laicis non valent, nisi à Summo Pontifice sint confirmata, etiamsi tales leges, & statuta tenderent ad commodum Ecclesiarum, & Ecclesiasticarum personarum ex defectu potestatis, & iurisdictionis in Imperatore, siue statvente: ex text. in cap. Ecclesia Sancta Maria, de constitut. Io. Andr. in c. Non minus

vbi Abb. sub num. 20. de immunit. Eccles. idem Felin. num. 80. prima est, de consuet. Bero. in consuet. Consultatio hac, num. 22. & de communis attestatur, num. 24. vol. 1. Riminald. Sen. consuet. 218. Quia in facto, num. 8. vol. 2. Becc. consuet. tam doctæ, num. 60. Odd. consuet. 44. præsupponitur, num. 13. Menoch. loquens in terminis alterius legis Vegetæ, in consuet. 291. cum singul. num. 25. vol. 3. Surd. in consuet. dubius est, num. 15. vol. 1. & consuet. 301. cui primum, num. 14. & 24. vol. 3. Card. Tuschus, in concl. 12. in verb. Ecclesia, num. 18. & in concl. 13. num. 29. vol. 3. Imò etiamsi ex causa licita, & honesta, leges, & statuta Principum Laicorum facta fuissent, & Privilegia Ecclesiæ non læderent, adhuc non ligant Clericos, & Ecclesiam. Hostien. in cap. Quæ in Ecclesiis, num. 11. vbi Abb. antiquus, num. 1. Cardin. Zabarel. sub num. 7. de consuet. Menoch. in d. consuet. 291. num. 25. vol. 3. Surd. in d. consuet. 2. num. 33. vol. 1. & consuet. 391. n. 11. & 28. vol. 1. vbi reddunt rationem, quia non sufficit iusta causa; sed potestas etiam in statuente requiritur. Frustra igitur à P. Rabardeo afferuntur leges Iustiniani, & aliorum Imperatorum, quia, ut nullæ, & inualide reprobandæ sunt, & idèd nullius roboris esse necessariò fatendum erit. Et ita ex Doctoribus Societatis præter Gretserum, Tannerum, & Bellarminum supra citatos, tenet etiam Laym. lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 2. asserens leges Iustinianas in Codice, & Nouellis esse nullas, & inualidas ex defectu iurisdictionis.

7. Vel secundo contra Rabardeo dicunt aliqui, quòd Constantinopolitani Imperatores, tamen leges, editæ publicæ, quoad res & personas Ecclesiasticas aliquando euulgabant, non tamen proprio arbitrio de Ecclesiæ statu ordinant, sed ex Pontificis, & Episcoporum auctoritate, atque sententia, quòd ex factis Constantiniani, Theodosij, Marciani, Iustiniani, & aliorum Imperatorum constat, ut rectè observarunt Stephanus Valent. lib. de potestate coactiva Romani Pontificis, cap. 11. in fine. & Hurtadus de Mendoza, de Fide, vol. 1. disp. 34. sect. 9. §. 100. Et ne desinat P. Rabardeo, videre omnino Cardinalem Baronium, tom. 7. anno 528. quibus etiam ad Dominicum Anfosium de Sacris Reliquiis, §. 2. num. 38. & Iulium Rossium, in Responsa ad M. A. Capellum part. 2. cap. 38.

8. Et quia P. Rabardeo sæpius citat pro sua sententia leges Capitularij Caroli Magni, respondet Ioan. Beltran. de Guevara, in propugn. Immunit. Eccl. part. 2. Affer. 1. num. 23. dictas leges, seclusa approbatione Summi Pontificis, fuisse, & esse inualidas. Et idèd optime Andreas Duuallius, tract. de potestate Pontif. part. 3. quest. 2. observat fuisse latas cum autoritate, & consensu Sedis Apostolicæ. Vnde asserit Gretser. contra Theologos Venetos, lib. 2. confid. 11. Leges Caroli Magni, & aliorum Regum, qui in volumine Francicarum Legum extant nihil contra Ecclesiasticam immunitatem continere, quia non nisi assentientibus, & adiuvantibus Episcopis, latæ, & rogatæ sunt; & videat P. Rabardeo, c. 33. & 34. lib. 5. dicti Capitularij vbi Carolus Sacerdotum iudicium ad Leonem Pontificem remittit, & lib. 7. cap. 205. Iudicio Episcoporum definienda relinquunt; ut notavit Baronius tom. 9. anno 806. & Tannet. in defens. Immunit. Eccl. lib. 1. c. 9. non ergo faciunt pro sententia P. Rabardei leges Capitularij ab ipso aduocata. Vide etià Barberium, contra M. Fulgentium, p. 2. n. 69. & 70. & p. 3. n. 29. Concludendum est igitur absolute, contra P. Rabardeo, leges Imperatorum ab ipso adductas, seclusa approbatione Ecclesiasticorum, & SS. Pontificum, esse, & fuisse nullas, & inualidas; & ita statuit Oraculum Sacræ Rotæ Rom. in vna Officij Canon. die 1. Decembris 1595. coram Pegna.

9. Vnde

Sup. continetur in hoc §. 198. §. 1. & 2. & in alijs eius primæ & secundæ annot.

9. Vnde apparet, quàm futile & ruinosum fuerit fundamentum, super quo extruxit suum ædificium P. Rabardus, nempe super leges editas ab Imperatoribus Iustiniano, Theodosio, & aliis, ex quarum auctoritate etiam Hæretici nostri temporis tribuerunt Principibus Laicis iurisdictionem in Clericos, vt perperam docent Christianus Kieenthal in *Collegio Politico, exercit. 13. q. 3.* Conradus Ritherfusius, in *Nonell. Instin. part. 2. c. 3. num. 12.* Ioannes Althuficus, in *Politica, cap. 28. num. 28.* Theodorum Keinsingx, tract. de *Regim. seculari, & Ecclesiastico, lib. 1. clas. 2. c. 6. num. 16.* Henricus Hænonius, in *disp. Polit. disp. 3. num. 43.* Reinardus Koning, in *Theatro Politico, part. 2. cap. 9. num. 3. & seq.* Henningus Arniseus, de *iure Maiest. lib. 2. cap. 6. num. 11.* Thomas Michaël, de *iurisdic. concl. 10. littera B.* Finesckaus, de *iure Patronatus cap. 4. num. 108.* & antequam Lutheranismum abiurarent, Goldatus, & Befoldus, ille passim in omnibus suis operibus; hinc in *Dissertatione Politico-Iuridica, de Maiestate. sect. 2. cap. 2. num. 6.* Non bene igitur P. Rabardus ex auctoritate Legum aliquorum Imperatorum suam stabilire sententiam conatus est.

RESOL. CCCXXXV.

An consuetudo possit tribuere iurisdictionem iudicibus laicis in Clericos, saltem in aliquibus casibus? Ex part. 7. tract. 1. Resol. 20. aliis 18.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Rabardus, *sect. 2. num. 7. fol. 17. 33. & 41.* vbi sic ait: Hanc etiam, consuetudinem validam reputat; & probat Couarruarias, & in practicis Question. Quod cum immunitas & exemptio Clericorum à iurisdictione Magistratum, & Iudicum Laicorum, sit tantum iuris humani, & positiu: licet non possit integre auferri, vel ita restringi, & limitari, vt inde maxima Clericis, & Ordini Ecclesiastico iniuria fiat, grauissimamque immineat præiudicium, ex eo quod Ministri Dei passim ad forum seculare trahantur inuiti; opinatur tamen, aliquot in casibus, posse per consuetudinem legitimè præscriptam exemptionem istam restringi, ac limitari, quæ procedat, & firmetur tacito consensu Clericorum simul, & Laicorum. Ita ille.

2. Sed prorsus dicendum est Laicos in vim cuiuscumque consuetudinis potestatem in Clericos habere non posse. Probat primò ex Concilio Lateranensi sub Leone X *sess. 10.* Ibi enim Concilium attendens Laicis in Clericos, & personas, ac bona Ecclesiastica tributam facultatem non esse, atque tam Apostolicæ Sedis honori, quàm personarum Ecclesiasticarum quieto, & prospero statui temeritati eorum, qui sibi tribuunt, quæ iuris non sunt, non sine damnanda petnitie derogari, innouatis omnibus, & singulis constitutionibus, quæ contra efficientes statuta Ecclesiasticæ libertati obnoxia, atque ad ea auxilium, consilium, vel fauorem præstantes hætenus emanauerant, his demum verbis rem totam perstringit. Et cum ea nedum iuri contraria, sed etiam Ecclesiasticæ libertati opprobiosa sint quamplurimum, & aduersa, vt de officio nobis credito dignam Deo possumus reddere rationem, affectibus, & monitis paternis Imperatorem, Reges, Principes, Duces, Marchiones, Comites, Barones, & quoscumque alios alterius cuiuscumque nobilitatis, præminentie, potentie, seu potestatis, excellentie, vel dignitatis existentes attentè hortamur in Domino, eisdem in virtute sanctæ obedientie mandantes, vt ipsi constitutiones prædictas obseruent, & faciant à suis

subiectis inuolabiliter obseruari. Quacumque consuetudine contraria non obstante, si diuinam offensam Sedis Apostolicæ, & debitam vitare voluerint vltionem.

3. Secundo, ex Lucio III. Romano Pontifice ad *Srigonensem Archiepiscopum, cap. Clerici, de ind.* cuius verba hæc sunt. Cum Imperator dicat, quod leges non dedignantur sacros Canones imitari, in quibus generaliter traditur, vt de omni crimine Clericus debeat coram Ecclesiastico Iudice conueniri; non debet in hac parte Canonibus ex aliqua consuetudine præiudicium generari. Vbi rectè aduertunt Panorm. *num. 6. & Dec. num. 58.* Quod de casibus criminalibus dicitur, ex Doctorum sententia, etiam in Ciuilibus habere locum.

4. Præterea ex Honorio III. ad Episcopum Bononiensem, qui anathemati subiicit, quicumque huiusmodi consuetudinem seruari curauerint; *cap. Nouerit, de sentem. excomm.* Excommunicamus, inquit, omnes hæreticos, vtriusque sexus, quocumque nomine censeantur, fautores, & receptatores eorum; necnon, & qui de cetero seruari fecerint statuta edita, & consuetudines introductas contra Ecclesiæ libertatem; nisi ea de capitularibus suis infra duos menses post huiusmodi publicationem sententia fecerint amoueri.

5. Quarto ex Bulla, quæ die Ccenæ Domini singulis annis legi consuevit, quæ cautum est non obstare consuetudines etiam immemorales, ac præscriptiones quantumcumque longissimas; Quæ vna, si aliud non haberemus, satis esset ad institutum probandum; quis enim non videt tot Summos Pontifices ea mente fuisse, vt nefariam omnem consuetudinem abolerent?

6. Quintò ex *cap. Qualiter, & Quando, de Ind.* vbi Innocentius III. omnino prohibet, ne Clerici trahantur à laicis ad seculare iudicium: quo modo loquendi sublata est inferioribus facultas omnis dispensandi, siue per statutum, siue per consuetudinem. *Præp. in cap. Si quis cum Clerico. 11. quest. 5. Felin. in eod. cap. Qualiter, prope fin. Alex. conf. 8. sub num. 1.*

7. Postremò cum talis consuetudo sit contra id, quod ex iure, vel priuilegio Clericis datum est, siue à Deo, siue à Summis Pontificibus, & Imperatoribus, vt *supra* ostendimus, etiam erit contra. Ecclesiasticam libertatem: notat hoc, speciatim Sald. in *cap. Clerici, in C. de iur. Butr. num. 11. Panorm. n. 6. Bart. & Bald. in Constitut. Frieder. cassa, & irrita. C. de sacros. Eccles. & colligitur ex doctrina Innocent. in *d. cap. Nouerit, de sentem. excomm.* quem omnes ibi sequuntur. Ex his perspicuum est laicos vi cuiusque consuetudinis nullam in Clericos potestatem habere posse.*

8. Nec valet quod afferri solet, consuetudinem scilicet longissimi temporis decursu firmatam Priuilegij vim habere, & ei æquiparari. *l. hoc iure. ver. datus aque ff. de aqua quotidiana & stillicida:* nam in duobus casibus plus priuilegium posse, quàm consuetudinem, etiam tandiu continuatam, vt initij memoria non extet, tradunt Doctores. Vnus est; vbi aliquis non est capax potestatis, & iuris, Io. Andr. & Dominicus. in *cap. 2. de prob. in 6. Innoc. 1. de Apostofia. Ant. in repetit. capit. peruenit. de Censibus. Abb. in cap. super quibusdam, de verb. signif. & in cap. Nouit, de iud. & in c. Quando, de consuet. Bal. in l. si sollempnibus. C. de fide instrum. & in cap. cum contingat, de foro comp. Fel. in cap. Delicto, de proben. Alter casus, cum à iure scripto improbatum consuetudo, *cap. cum suis, de offic. Archid. Io. Andr. in cap. 1. de Clerico egrotante, in 6.* Quare cum ea aperte damnetur vt visum est, non poterit in huiusmodi*